

Examenreglement
Praktijkonderwijs Biezonderwijs
Schooljaar 2024-2025

Vaststelling: september 2024
Afstemming MR: september 2024
Bijstelling: juni 2025

Inhoud

Voorwoord	4
Artikel 1. Algemeen	5
Artikel 2. Begrippen	6
Artikel 3. Totstandkoming en wijziging	6
Artikel 4. Publicatie	6
Artikel 5. Eisen voor het behalen van een diploma.....	6
Artikel 6. Examendossier	8
Artikel 7. Herkansingen	8
Artikel 8. De examencommissie	8
Artikel 9. Beroepsmogelijkheid	9
Artikel 10. Vaststelling en slotbepaling	9

Gegevens van school

VSO Parcours
Generaal Smutslaan 9
5021 XA Tilburg
info.parcours@biedonderwijs.nl
Telefoon: 013-4627050

Contactpersonen**Directie:**

Directeur: Marjolein Hoevenaars
Adjunct-directeur bovenbouw: Eugène van den Broek
Adjunct-directeur onderbouw: Dominique Sluijter

Examencommissie:

Voorzitter: Eugène van den Broek (adjunct-directeur bovenbouw)
Secretaris: Marieke Kateman (intern begeleider)
Commissielid: Bob Pennings (stage coördinator)

Contactpersoon geschillencommissie:

Marjolein Hoevenaars (directeur)

Voorwoord

De Eerste en de Tweede Kamer hebben besloten dat leerlingen die onderwijs volgen in de arbeidsgerichte leerroute binnen het VSO, recht hebben om de schoolloopbaan af te kunnen ronden met een schooldiploma. Dit schooldiploma geeft deze doelgroep de erkenning die zij verdienen en zorgt voor meer kansengelijkheid in het onderwijs. Met het schooldiploma kunnen de leerlingen aantonen welke resultaten zij tijdens hun schoolloopbaan hebben behaald en het VSO afronden. Het diploma geeft geen instroomrecht in het vervolgonderwijs. De waarde zit in de resultaten die de leerling heeft behaald, de erkenning voor de leerling en ouders en de herkenbaarheid van de verschillende onderdelen voor de arbeidsmarkt. Het diploma zorgt voor een afsluiting van de onderwijsloopbaan en geeft het functioneringsniveau weer. Het diploma is inhoudelijk gelijk aan het schooldiploma dat leerlingen kunnen behalen in het (regulier) praktijkonderwijs.

In dit reglement staan o.a. de geldende voorwaarden om het diploma te kunnen behalen. Dit reglement is opgesteld door teamleden met diverse expertise en het reglement vanuit de Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs. Tevens is het reglement vastgesteld in overleg met de Medezeggenschapsraad en directie.

Artikel 1. Algemeen

In dit reglement zijn de gehanteerde criteria bij het al dan niet verstrekken van het diploma uitgewerkt, zoals de wijze waarop getoetst wordt en de invulling van het examendossier en het portfolio. Daarnaast zijn de samenstelling en taken van een examencommissie vermeld en wordt de beroepsprocedure aangegeven.

In dit artikel worden de algemene punten benoemd, in de overige artikelen wordt per onderdeel meer toelichting gegeven.

Uitgangspunt is dat alle leerlingen binnen de arbeidsgerichte leerroute (uitstroomprofiel reguliere of beschutte arbeid) een diploma kunnen behalen, ondanks de grote variatie in mogelijkheden, vaardigheden en competenties. De leerlingen kunnen het diploma behalen wanneer zij voldoen aan de gestelde voorwaarden in dit reglement.

Het diploma geeft de ontwikkeling en het niveau weer op de diverse leergebieden, waarbij er veel aandacht is voor de beheersing van de werknemersvaardigheden (competenties) en vakvaardigheden. Voor de toeleiding naar de arbeidsmarkt is dit een cruciaal onderdeel van het diploma. Ook geeft het diploma weer hoe de leerling heeft gewerkt aan de overige leergebieden, de zelfstandigheid, zelfredzaamheid en de burgerschapsvorming. Zo geeft het diploma zicht op de ontwikkeling op de domeinen wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Het diploma geeft daarnaast een beeld van de wensen, dromen, talenten en mogelijkheden van de leerling.

Aan het diploma worden de volgende eisen gesteld, welke in artikel 5 verder zijn uitgewerkt:

1. De streef- en beheersingsdoelen zoals die benoemd zijn in de kerndoelen voor het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel in het vso binnen de leergebieden: leren, wonen, werken, vrije tijd en burgerschap;
2. De praktijkvorming waarbij inzichtelijk gemaakt wordt in welke mate de leerling arbeidscompetenties en vakvaardigheden beheerst, hoe de stages verlopen zijn en of de leerling certificaten heeft behaald;
3. Cognitieve vaardigheden: de beheersing van de streefdoelen voor taal- en rekenvaardigheden op referentieniveau 1F (Meijerink) en de leervaardigheden;
4. De deelname aan het onderwijsprogramma (lessen en stage) kent een minimale aanwezigheid van 95% binnen de mogelijkheden van de leerling ($\leq 5\%$ ongeoorloofd verzuim).

De verworven competenties worden zichtbaar opgenomen in het examendossier (portfolio) van de leerling. De schoolloopbaan wordt afgesloten met een 'examengesprek'. Dit examengesprek is een afrondend gesprek over het portfolio en het onderwijsleerproces. De leerling presenteert wat hij geleerd heeft en wat de plannen voor de toekomst zijn. Aan de leerlingen die voldoen aan de voorwaarden, zoals gesteld in dit reglement, reikt de school het "*diploma vso praktijkonderwijs*" uit. Leerlingen die de schoolloopbaan niet afronden of niet voldoen aan de voorwaarden van het diploma, ontvangen een getuigschrift. Hierin staat beschreven dat de leerling onderwijs heeft gevolgd op de vso-school en aan welke leergebieden gewerkt is.

Artikel 2. Begrippen

Relevante begrippen:

<i>Leerlingen:</i>	alle leerlingen die een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het vso hebben.
<i>Teamleden:</i>	personeelsleden van de vso school.
<i>Directie:</i>	directeur en twee adjunct-directeuren van de school.
<i>Mentor:</i>	specifieke begeleider vanuit de school voor een leerling.
<i>Examencommissie:</i>	de commissie die beoordeelt of een leerling aan de criteria voldoet.
<i>Examencoördinator:</i>	personeelslid van bovenbouw.
<i>Examinatoren:</i>	gebeurt door examencommissie, evt. aangevuld met mentor.
<i>Boven schoolse geschillencommissie:</i>	bestaat uit de directeur van Parcours, aangevuld met de directeur van Praktijkcollege Tilburg.
<i>Portfolio:</i>	een ontwikkelingsgerichte werkmap met bewijsstukken van opgedane kennis en vaardigheden. Onderdeel van het examendossier.
<i>Examendossier:</i>	een selectie van bewijzen, opgebouwd volgens de gestelde eisen, waaronder een beschrijving van het genoten onderwijs (incl. stages). Het portfolio wordt opgenomen in het examendossier.
<i>Competentie:</i>	het geheel van kennis, vaardigheden en de houding die je nodig hebt voor het uitoefenen van een beroep.
<i>Bewijs:</i>	een schriftelijke verklaring van de school dat een leerling voldoet aan een bepaald eisenpakket, bepaalde leerdoelen heeft behaald of heeft deelgenomen aan bepaalde activiteiten.
<i>Reglement:</i>	een set van afspraken met betrekking tot het diploma.

Artikel 3. Totstandkoming en wijziging

Het reglement diplomering wordt vastgesteld door de school. Stichting Biezonderwijs monitort de gezamenlijke afspraken.

Artikel 4. Publicatie

Het reglement ligt ter inzage bij de directeur en de schooladministraties. Het reglement wordt, in de vorm van een leerlingenhandboek, uitgereikt aan (de ouders/verzorgers van) examenkandidaten. Ook is het examenreglement te vinden op de website van de school.

Artikel 5. Eisen voor het behalen van een diploma

Om het diploma te kunnen behalen dient de leerling te voldoen aan het examendossier (zie artikel 6). De leerling bouwt voortdurend aan zijn examendossier door schoolaanwezigheid, stagelopen en diverse opdrachten.

Aan de leerlingen worden de volgende eisen gesteld, welke zichtbaar zijn opgenomen in het examendossier:

1. Voldoende onderwijsdeelname;

De leerling heeft, binnen zijn mogelijkheden, voldoende aan het onderwijs (inclusief stages) deelgenomen, met een aanwezigheid van tenminste 95% gedurende het laatste schooljaar. De mogelijkheden van de leerling zijn individueel bepaald. De leerling heeft niet meer dan 5% schoolverzuim (geoorloofd en ongeoorloofd). Het percentage wordt berekend over het aantal uren dat de leerling binnen zijn mogelijkheden aanwezig kon zijn op school. Het ongeoorloofde verzuim wordt dan vergeleken met het aantal lessen dat de leerling wel op school kon zijn.

2. Portfolio

Het portfolio bestaat uit de volgende 4 onderdelen:

a) *Praktijkvorming*

De praktijkvorming vormt de kern van het schooldiploma vso praktijkonderwijs. Hierbij gaat het om de volgende onderdelen (de bewijslast zit in het portfolio van de leerling):

- Beheersing van de competenties (waaronder werknemersvaardigheden, sociaal emotionele vaardigheden en motorische vaardigheden). Er zit een uitdraai van het competentieoverzicht in het portfolio.
- Beheersing van de vakvaardigheden; middels de praktijktoetsen van het profiel.
- De stages die de leerling heeft gelopen; Er zit een overzicht van gelopen stages + werkzaamheden + afsluitend verslag van de leerling en stagebeoordelingen in het portfolio.
- Eventueel behaalde certificaten en/of diploma's op het gebied van de praktijkvorming.

b) *Presentatie "wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik?"*

De leerling beschrijft zichzelf en reflecteert op de eigen kwaliteiten en motieven. De leerling geeft onder andere aan waar hij wil gaan werken, hoe hij zijn eigen loopbaan gaat sturen en wie hij daarvoor nodig heeft vanuit het eigen netwerk. De leerling beschrijft dit aan de hand van reflectieformats gekoppeld aan het vak LOB.

c) *Kernvakken*

De mate van beheersing van de kernvakken:

- De beheersing van (op weg naar) referentieniveau 1F voor 'Nederlandse taal en communicatie';
- De beheersing van (op weg naar) referentieniveau 1F voor 'Rekenen wiskunde';
- De beheersing van (op weg naar) CEF/ERK A1 voor 'Engels'.

De mate van beheersing van de kernvakken wordt inzichtelijk gemaakt middels de uitdraai van de cijferlijst en Deviant voortgangstoetsen, maar is minder van belang dan het onderdeel praktijkvorming voor het diploma.

d) *Wonen, vrije tijd en burgerschapsvorming*

De leerling heeft actief deelgenomen aan de thema's op het gebied van wonen, vrije tijd en burgerschap:

- In het domein 'wonen' en 'vrije tijd' maakt de leerling de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid inzichtelijk door middel van een presentatie. Tevens geeft de leerling in de presentatie weer welke hobby's hij heeft en/of hoe hij de vrije tijd wil gaan inrichten.
- In het domein 'burgerschap' toont de leerling aan als een burger deel te kunnen nemen aan de maatschappij en digitaal vaardig te zijn. De leerling maakt dit inzichtelijk door middel van het maken van twee keuzeopdrachten.

De voorgaande onderdelen zijn verwerkt in een beoordelingsformulier (zie document Leerlingenhandboek).

Wanneer de leerling aan alle voorgaande onderdelen voldoet, dan wordt de leerling uitgenodigd voor het examengesprek. Wanneer de leerling niet aan de voorgaande onderdelen voldoet, dan kan er één herkansing voor het betreffende onderdeel gedaan worden.

3. Examengesprek

Wanneer de leerling het examengesprek mag voeren, voldoet de leerling aan de eisen gesteld onder onderdeel 1 (onderwijsdeelname) en 2 (portfolio). De leerling presenteert tijdens het examengesprek zijn/haar portfolio. Het portfolio vormt het centrale document van de ontwikkeling en de wensen van de leerling. In het kader van een leven lang leren kan

de leerling het portfolio meenemen naar de volgende fase in het leven van de leerling en het verder bijhouden en aanvullen.

Tijdens het examengesprek wordt stilgestaan bij wat de leerling heeft geleerd, wat hij wil gaan doen, hoe hij dit gaat aanpakken en wat hij hiervoor nodig heeft. De examencommissie voert het gesprek, de mentor kan (op uitnodiging of eigen initiatief) hierbij aanwezig zijn.

Tijdens het examengesprek wordt een gepaste houding van de leerling verwacht, indien de leerling grensoverschrijdend gedrag vertoont, kan de examencommissie het gesprek stopzetten en verzetten.

Het examengesprek vindt plaats in de laatste periode van het schooljaar.

Artikel 6. Examendossier

De in artikel 5 gestelde portfolio-eisen zijn terug te vinden in het complete examendossier.

Dit dossier bestaat, naast het portfolio, uit:

- Persoonsgegevens, kopie ID-bewijs, foto en curriculum vitae
- Schriftelijke uitslag van het examengesprek
- Beoordelingsformulier.

Artikel 7. Herkansingen

Een leerling die de benodigde certificaten en/of bewijzen niet heeft gehaald en/of onvoldoende aan het onderwijsproces heeft deelgenomen kan alsnog opgaan voor het examengesprek als er sprake is van: een positieve ontwikkeling en/of van bijzondere omstandigheden. Dit is ter beoordeling van de examencommissie. Er kan een maatschappelijke opdracht in de eigen tijd uitgevoerd worden wanneer de leerling niet voldoet aan de onderwijsdeelname, aan de hand van de situatie van de leerling wordt er maatwerk geleverd. Uiterlijk eind april wordt door de examencommissie per leerling bekeken hoe de stand van zaken is rondom de exameneisen.

Artikel 8. De examencommissie

De commissie van begeleiding en examencommissie besluiten, in het jaar voorafgaand aan de schoolverlating, of de leerling toelaatbaar is in het examenjaar.

De voornaamste taak van de examencommissie is het beoordelen of de leerling voldoet aan de eisen, zoals gesteld in artikel 5 en 6, en vervolgens een besluit neemt over:

- het uitreiken van een diploma of een getuigschrift.
- het aangeven van condities waaronder het diploma alsnog behaald kan worden.

De examencommissie bestaat uit:

- de adjunct-directeur (voorzitter van deze commissie)
- de examencoördinator (secretaris van deze commissie die verslaglegging en communicatie verzorgt)
- een commissielid

De examencommissie komt meerdere keren per schooljaar bijeen. De commissie bepaalt samen met de commissie van begeleiding of een schoolverlater een diploma dan wel getuigschrift ontvangt.

Als een leerling niet voldoet aan de eisen, dan wordt de leerling besproken in de examencommissie.

De examencommissie zal informatie inwinnen bij het team om een beeld te vormen van de leerling.

Als er sprake is van een positieve ontwikkeling en/of van bijzondere omstandigheden, kan de commissie alsnog besluiten over het vervolg. Deze afweging wordt schriftelijk onderbouwd.

Artikel 9. Beroepsmogelijkheid

Een leerling en/of zijn ouder(s)/verzorger(s) kunnen in beroep gaan tegen het besluit van de examencommissie. Dit beroep wordt binnen één week schriftelijk na het examengesprek ingediend bij de voorzitter van de examencommissie van de school. De examencommissie legt het beroep voor aan de bovenschoolse geschillencommissie. Deze geschillencommissie neemt een bindend besluit namens de school. De commissie stelt zo snel mogelijk, uiterlijk binnen 10 werkdagen, een onderzoek in, hoort de motivatie van de examencommissie en de leerling en/of ouder(s)/verzorger(s).

De commissie oordeelt naar redelijkheid en neemt een bindend besluit. Dit besluit wordt schriftelijk en met redenen omkleed binnen 5 werkdagen (15 werkdagen na ontvangst beroep) aan de leerling en/of ouder(s)/verzorger(s) meegedeeld.

Artikel 10. Vaststelling en slotbepaling

Evaluatie en bijstelling van het reglement vindt jaarlijks plaats.

Het reglement wordt vastgesteld door bevoegd gezag na afstemming met de Medezeggenschapsraad. In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet en voor zover het de gang van zaken van de examencommissie betreft, beslist de examencommissie.